

ด่วนที่สุด

ที่ พป 0009/ว 295

กรมประชาสัมพันธ์
เลขรับ 19969
วันที่ 4 พ.ค. 54
เวลา 14.08.41

20 เมษายน 2554

เรื่อง ขอเชิญสมัครเข้ารับการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรการจัดการความขัดแย้งฯ รุ่นที่ 8 และหลักสูตรประกาศนียบัตรนักเจรจาไกล่เกลี่ย รุ่นที่ 5

ส่ง กก.

เรียน

4 พ.ค. 54

อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายละเอียด 2 หลักสูตร
2. ใบสมัคร 2 หลักสูตร

กองการประชาสัมพันธ์
วันที่ 4 พ.ค. 2554 E 19969
จำนวนผู้รับผิดชอบ 16.92
☒ กพบ. ☐ กพร.
☐ ศบค. ☐ ศสช.
☐ ศบพ. ☐

ด้วย สถาบันพระปกเกล้า โดยสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล เป็นหน่วยงานทางวิชาการที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตยเพื่อการสันติสุขสถาพร ตลอดจนส่งเสริมการใช้กระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติ กำลังเปิดรับสมัครผู้เข้ารับการศึกษาอบรมในหลักสูตรการจัดการความขัดแย้งแบบต่อเนื่องจำนวน 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี รุ่นที่ 8 และหลักสูตรประกาศนียบัตรนักเจรจาไกล่เกลี่ย รุ่นที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่สำคัญของการจัดการความขัดแย้ง โดยนำกระบวนการมีส่วนร่วมและการเจรจาไกล่เกลี่ยมาใช้ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

ในการนี้ สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล พิจารณาแล้วเห็นว่า หลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี รุ่นที่ 8 และหลักสูตรประกาศนียบัตรนักเจรจาไกล่เกลี่ย รุ่นที่ 5 น่าจะเป็นประโยชน์แก่ท่านหรือบุคลากรในหน่วยงานของท่าน ซึ่งอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการเจรจาไกล่เกลี่ย ซึ่งจะสอดคล้องกับคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 187/2546 เรื่องนโยบายการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี ได้กำหนดให้องค์กรของรัฐนำกระบวนการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีมาใช้และให้พัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านหรือส่งผู้แทนสมัครเข้ารับการศึกษาอบรมใน 2 หลักสูตรดังกล่าวแบบต่อเนื่อง หรือเลือกสมัครเข้ารับการศึกษาเฉพาะหลักสูตรที่ 1 (รายละเอียดตามเอกสารแนบ) ซึ่งส่วนราชการสามารถเบิกจ่ายได้ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ.2549 ที่ กค.0409.6/ว.95 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2549 ดูรายละเอียดได้ที่ www.mof.go.th/rule/picture/2615_doc.pdf

/จึงเรียนมา...

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอความกรุณาแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ทราบและยื่นใบสมัคร
ภายในวันที่ 31 พฤษภาคม 2554 จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(เอกชัย ศรีวิลาศ)

ผู้อำนวยการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล

สถาบันพระปกเกล้า

②เรียน ผอ.สำนัก/ผอ.กอง และหัวหน้าหน่วยงาน

เพื่อโปรดพิจารณาหากเห็นว่าเป็นหลักสูตรที่เป็น
ประโยชน์ต่อบุคลากรในสังกัด และหน่วยงานมีงบประมาณ
สนับสนุนเพียงพอในการจัดส่งเข้ารับการฝึกอบรม
ขอให้ติดต่อประสานไปที่สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล
สถาบันพระปกเกล้าโดยตรงต่อไป จะเป็นพระคุณยิ่ง

(นางวนิดา ชัยประภา)

ร.อกจ.

๑๑ พ.ค. ๕๔

สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล

โทร. 0-2141-9537, 0-2141-9544

โทรสาร 0-2143-8173

เขียน ดุจดรร
วิลาศกันต์
๖ พ.ค. ๕๔

ณพช ๑๑๗
๖ พ.ค. ๕๔

กำหนดการ

หลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง รุ่นที่ 8 (หลักสูตรที่ 1)

เปิดรับสมัคร	วันที่ 25 เมษายน – 31 พฤษภาคม 2554
ประกาศผู้มีสิทธิ์สอบสัมภาษณ์	วันที่ 8 มิถุนายน 2554 (ลงใน www.kpi.ac.th)
วันสอบสัมภาษณ์	วันที่ 9-10 มิถุนายน 2554
ประกาศผู้ได้รับการคัดเลือกเข้าอบรม	วันที่ 16 มิถุนายน 2554 (ลงใน www.kpi.ac.th)
รายงานตัว	วันที่ 20-21 มิถุนายน 2554
ลงทะเบียน / ชำระเงิน	วันที่ 17-21 มิถุนายน 2554
เปิดอบรม/ปฐมนิเทศ (ต่างจังหวัด)	วันที่ 8-10 กรกฎาคม 2554
วันเรียนของหลักสูตร	เรียนทุกวันศุกร์
ระยะเวลาในการเรียน	เรียนวันศุกร์ที่ 22 กรกฎาคม 2554 ถึง เดือนพฤศจิกายน 2554 ระยะเวลา ประมาณ 5 เดือน
ค่าลงทะเบียน	59,000 บาท ตลอดหลักสูตร (รวมการศึกษาดูงานต่างประเทศในอาเซียน)

หมายเหตุ - กรุณาชำระค่าลงทะเบียนการศึกษาภายในวันเวลาดังกำหนด เพื่อรักษาสีทธิในการเข้าศึกษาอบรมของท่าน
- ข้าราชการสามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการอบรมได้ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ที่ กค. 0409.6/ว.95
ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2549 ดูรายละเอียดจาก Website กระทรวงการคลัง

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า
ผู้ประสานงาน : นุจรินทร์ ทิมตระกูล โทรศัพท์ 0-2141-9537
ฉัตรรัตน์ เกษีสม โทรศัพท์ 0-2141-9544
โทรสาร 0-2143-8173

**ผู้สนใจสมัครเข้ารับการเข้าศึกษาอบรม กรุณาส่งแบบฟอร์มใบสมัครและหลักฐานประกอบการสมัคร ไปที่
สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ อาคารบี ชั้น 5 (โซนทิศใต้)
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

หลักสูตรที่ 1

หลักสูตร ประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับ การจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี

1. หลักการและเหตุผล

ความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของประเทศไทยในรอบ 10 กว่าปีที่ผ่านมาเป็นข้อพิสูจน์ให้เห็นถึงความสำเร็จในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็ตาม ความเจริญเติบโตมิได้นำมาซึ่งความสำเร็จอย่างเดียว แต่ในเวลาเดียวกันยังได้นำมาซึ่งปัญหาความขัดแย้งด้วย โดยเฉพาะความขัดแย้งในด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ แม้ว่าเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว และพยายามหาวิธีแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการจัดทำโครงการ กิจกรรม หรือจัดสรรงบประมาณ และแม้ว่าจะมีการกำหนดกฎหมาย โดยสถาบันหรือหน่วยงานภายใต้ข้อบังคับของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เป็นผู้รับผิดชอบเพื่อช่วยในการแก้ปัญหาและจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น แต่ความรุนแรงและความต่อเนื่องของปัญหาดังกล่าว ยังคงมีปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไป

สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาลของสถาบันพระปกเกล้า เป็นหน่วยงานหลักที่ได้รับเริ่มดำเนินงานในโครงการพัฒนาศาสตร์ศาสตร์เพื่อการส่งเสริมการจัดการและแก้ปัญหาข้อพิพาททางด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ซึ่งได้รับความร่วมมือจาก โครงการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศในเอเชีย (United States-Asia Environmental Partnership – US-AEP) ในการทำหน้าที่ประสานงานเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศไทยและบรรดาผู้เชี่ยวชาญด้าน ADR จากต่างประเทศ

นอกจากการผลักดันยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาข้อพิพาททางด้านสิ่งแวดล้อมแล้ว การให้ความรู้ความเข้าใจและเจตคติพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีแก่ข้าราชการทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ผู้นำองค์กรพัฒนาเอกชน ผู้บริหารองค์กรธุรกิจ ผู้นำชุมชน และบุคคลทั่วไป ยังเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการจัดการปัญหาความขัดแย้งข้างต้น

ด้วยเหตุนี้ จึงถือเป็นพันธกิจหนึ่งของสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า ที่ได้จัดหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะ โดยสันติวิธี โดยมุ่งหวังที่จะให้ผู้เข้ารับการศึกษาได้เรียนรู้ และพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างสันติสุขสถาพรต่อไป

2. วัตถุประสงค์

หลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะ โดยสันติวิธี มีวัตถุประสงค์ที่จะให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย มีอุดมการณ์ ความรู้ ความเข้าใจและเจตคติพื้นฐานที่จำเป็นต่อการส่งเสริมกระบวนการจัดการความขัดแย้ง โดยสันติวิธีในเรื่องนโยบายสาธารณะ โดยสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาลคาดหวังว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรนี้ จะบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ดังต่อไปนี้

- 2.1 มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของการจัดการความขัดแย้ง โดยสันติวิธีในเรื่องนโยบายสาธารณะ และสามารถสังเกตเห็นถึงประโยชน์ของการจัดการความขัดแย้ง โดยสันติวิธีเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีอื่น
- 2.2 มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการความขัดแย้ง โดยสันติวิธี เรื่องนโยบายสาธารณะ และสามารถกำหนดปัจจัยเงื่อนไขแห่งความสำเร็จที่จำเป็นสำหรับ “สันติวิธี” ในบริบทของสังคมไทย
- 2.3 มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่จำเป็นเกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและสามารถกำหนดกรอบของกระบวนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม ให้สอดคล้องกับค่านิยม หลักการ รูปแบบและกระบวนการประชาธิปไตยอย่างแท้จริง
- 2.4 มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่จำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณสมบัติส่วนบุคคลในการส่งเสริมการจัดการความขัดแย้ง โดยสันติวิธีเรื่องนโยบายสาธารณะ และสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนารอบความคิดและบุคลิกภาพส่วนตน ให้สอดคล้องกับหลักการ “สันติวิธี”

3. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษา

ผู้สมัครเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะ โดยสันติวิธี ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ณ วันสมัคร ดังต่อไปนี้

- 3.1 ข้าราชการในระดับ 5 ขึ้นไป ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 3.2 เจ้าหน้าที่หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ หรือองค์การมหาชน หรือเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่หรือพนักงานของหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 5 ขึ้นไปหรือเทียบเท่า
- 3.3 นักการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น
- 3.4 นักวิชาการและสื่อสารมวลชน
- 3.5 เป็นผู้นำขององค์กรพัฒนาเอกชน หรือผู้นำชุมชน

3.6 เป็นผู้นำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.7 เป็นผู้บริหารขององค์กรภาคเอกชนที่ดำเนินโครงการอันเป็นผลมาจากนโยบายสาธารณะ

3.8 เป็นบุคคลซึ่งกรรมการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้าเชิญให้เข้ามาศึกษา เนื่องจากมีส่วนร่วมในการจัดการความขัดแย้ง

หมายเหตุ: การคัดเลือกให้เข้ารับการศึกษานี้ ถือเป็นเอกสิทธิ์ของสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

4. จำนวนผู้เข้ารับการศึกษานี้

จำนวนนักศึกษา รุ่นละ 50 คนขึ้นไป

5. วิธีการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย การบรรยายแบบมีส่วนร่วม การอภิปรายระดมความคิดเห็น และการนำเสนอกลุ่มย่อย โดยมุ่งที่จะให้ผู้เข้ารับการศึกษาก่อเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มุมมองและข้อมูลกับวิทยากร อย่างเชื่อมประสานกับเนื้อหาของแต่ละหัวข้อวิชา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้สูงสุด นอกจากนี้ ในทุกหัวข้อวิชา นักศึกษาต้องจัดทำกิจกรรมทางวิชาการ โดยถือเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่วิทยากรจะใช้สำหรับการวัดและประเมินผลด้วย

6. ระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาประมาณ 5 เดือน โดยใช้เวลาในการเรียนทั้งสิ้น 159 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น

- การปฐมนิเทศ 18 ชั่วโมง
- การเรียนรู้ในชั้นเรียนรวมทั้งสิ้น 26 ครั้งๆ ละ 3 ชั่วโมง รวมเป็น 78 ชั่วโมง
- การศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ พื้นที่ที่มีปัญหาความขัดแย้ง 24 ชั่วโมง (ในประเทศ)
- การศึกษาดูงานต่างประเทศ (18 ชั่วโมง)
- การสรุปเนื้อหาสาระการเรียนการสอน 5 หัวข้อวิชา 3 ชั่วโมง
- การปัจฉิมนิเทศ 18 ชั่วโมง

7. เงื่อนไขการจบการศึกษา

ผู้เข้ารับการศึกษาก็จะได้รับประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- 7.1 มีเวลาเข้าเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของเวลาเรียน
- 7.2 ได้รับการประเมิน “ผ่าน” ในทุกหัวข้อวิชาของหลักสูตร
- 7.3 ผ่านการประเมินผลขั้นสุดท้ายอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้
  - 7.3.1 เสนอเอกสารส่วนบุคคล (Portfolio) หรือ
  - 7.3.2 สอบปากเปล่า

ทั้งนี้ ผู้เข้ารับการศึกษาก็ต้องแสดงความสามารถให้เห็นว่า ได้เรียนรู้อะไรจากการศึกษาตามหลักสูตร

- 7.4 ไม่ดำเนินการใดๆ อันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียงของสถาบันพระปกเกล้า

8. รายละเอียดหลักสูตร และค่าธรรมเนียม

หลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี โดยคิดค่าธรรมเนียมในการศึกษาตลอดหลักสูตร 59,000 บาท (ห้าหมื่นเก้าพันบาทถ้วน) รวมค่าอาหาร อาหารว่าง ค่าเอกสารและค่าเดินทาง อาหาร ที่พัก และสถานที่ดูงานในการศึกษาดูงาน (ทั้งในประเทศและต่างประเทศ) หน่วยงานราชการหรือหน่วยงานของรัฐสามารถเบิกค่าใช้จ่ายจากต้นสังกัดได้สำหรับรายละเอียดวิชาของหลักสูตร แบ่งออกเป็น 5 วิชา ดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของการจัดการความขัดแย้ง (12 ชั่วโมง)
2. ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับสันติวิธีและธรรมชาติของความขัดแย้งในสังคมไทย (18 ชั่วโมง)
3. ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (24 ชั่วโมง)
4. กระบวนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม (12 ชั่วโมง)
5. การพัฒนาคุณสมบัติส่วนบุคคลสำหรับการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี (12 ชั่วโมง)

1. สาระสำคัญ

วัตถุประสงค์การเรียนรู้หลักของหลักสูตรนี้ คือ การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ด้วยเหตุคั้งนั้น จึงจำเป็นต้องปูพื้นฐานแห่งความเข้าใจของผู้เข้ารับการศึกษเกี่ยวกับแนวทางการนิยาม (Denotation) การจัดการความขัดแย้งในบริบทของนโยบายสาธารณะเสียก่อน นอกจากนี้ เพื่อเสริมสร้างเจตคติของผู้เข้ารับการศึกษ ให้ตระหนักถึงคุณค่าของการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี จึงจำเป็นต้องกล่าวถึงความสำคัญของการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีด้วย

การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี แตกต่างจากการจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีการอื่นอย่างไร? โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความขัดแย้งในกระบวนการกำหนดและน่านโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ มีธรรมชาติของการคลี่คลายจากกรณีพิพาทไปสู่ความขัดแย้งได้อย่างไร หากสามารถส่งเสริมให้เกิดการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีในนโยบายสาธารณะแล้ว จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมในระดับต่าง ๆ อย่างไร เหล่านี้ คือสาระสำคัญของหัวข้อวิชานี้ ซึ่งจะเป็พื้นฐานไปสู่การเรียนรู้ในหัวข้อวิชาต่อไป

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในหัวข้อวิชานี้แล้ว นักศึกษาจะสามารถ

2.1 อธิบายความแตกต่างระหว่างข้อพิพาทและความขัดแย้งตลอดจนความขัดแย้งประเภทต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

2.2 อธิบายความหมายของนโยบายสาธารณะและกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะได้อย่างถูกต้อง โดยระบุได้ว่า มักเกิดความขัดแย้งประเภทใดในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะประเภทต่างๆ

2.3 อธิบายข้อดี ข้อเสียของวิธีการจัดการความขัดแย้งประเภทต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน โดยเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง ในประเด็นที่เกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยระบุความแตกต่างของการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการจัดการความขัดแย้งประเภทอื่นๆ

2.4 อธิบายความสำคัญของการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ที่มีต่อสังคมในระดับชีวิตประจำวัน ในระดับท้องถิ่น ในระดับชาติและในระดับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้อย่างถูกต้อง

3. ขอบเขตการเรียนรู้

3.1 ความรุนแรงกับความขัดแย้ง

3.2 สาเหตุและประเภทต่างๆ ของความขัดแย้ง

- 3.3 ความสำคัญและความสัมพันธ์ของการจัดการความขัดแย้ง โดยสันติวิธีกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 3.4 ความหมายและกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ
- 3.5 ทางเลือกของการจัดการความขัดแย้งและความหมายของ “สันติวิธี” “สันติวิถี”
- 3.6 ความไว้วางใจ
- 3.7 สามเหลี่ยมความขัดแย้ง

4.วิธีการเรียนการสอน

- 4.1 บรรยายแบบมีส่วนร่วม 40%
- 4.2 กิจกรรมระดมสมองตามประเด็นคำถามและกรณีศึกษาที่กำหนดให้ 60%

5.ผลลัพธ์การเรียนรู้: รายงานนำเสนอประเด็นความขัดแย้งที่สามารถจัดการด้วย “สันติวิธี” พร้อมทั้งให้เหตุผลสนับสนุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้

1. สาระสำคัญ

หลักสูตรนี้ ออกแบบขึ้นบนเงื่อนไขแห่งความคาดหวังที่ว่า ผู้เข้ารับการศึกษา จะหันไปใช้กระบวนการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีมากขึ้น “ความขัดแย้ง” ที่ว่านี้ อยู่ในสภาพแวดล้อมของสังคมไทย จึงกล่าวได้ว่า การทำความเข้าใจสังคมไทย คือ การทำความเข้าใจบริบทของการนำเอากระบวนการจัดการความขัดแย้ง ไปประยุกต์ใช้อย่างสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

การเรียนรู้ “บริบทแห่งสังคมไทย” นั้น มีหัวใจสำคัญอยู่ที่ความเข้าใจเงื่อนไขเชิงวัฒนธรรมอันเป็นปริวิตกแห่งค่านิยมในมิติต่างๆ ที่กำหนดพฤติกรรมของประชาชนในกระบวนการจัดการความขัดแย้ง หัวข้อวิชานี้ จึงพัฒนาขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้ารับการศึกษา ว่าธรรมชาติของความขัดแย้งในวัฒนธรรมไทย นับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน และที่จะเป็นไปในอนาคตนั้น มีลักษณะอย่างไร อันจะส่งผลให้ผู้เข้ารับการศึกษาประจักษ์ชัดว่า การประยุกต์ใช้การจัดการความขัดแย้ง โดยสันติวิธีในสังคมไทย จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จใดบ้าง

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้: เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในหัวข้อวิชานี้แล้ว นักศึกษาจะสามารถ

2.1 อธิบายลักษณะเด่นของพัฒนาการเชิงประวัติศาสตร์ความขัดแย้งในสังคมไทย โดยเฉพาะใน ส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะได้

2.2 วิเคราะห์แนวโน้มความขัดแย้งเชิงนโยบายสาธารณะในอนาคต โดยระบุประเภทของความขัดแย้งตลอดจนประเมินระดับความเป็นไปได้และระดับความรุนแรง ตามแนวทางที่กำหนดให้

2.3 ระบุปัจจัยแห่งความสำเร็จและปัจจัยแห่งความล้มเหลว ในการจัดการความขัดแย้ง โดยสันติวิธี โดยวิเคราะห์จากกรณีศึกษาการจัดการความขัดแย้งของสังคมไทยนับจากอดีต จวบจนถึงปัจจุบัน

3. ขอบเขตการเรียนรู้

3.1 ปัญหาและสาเหตุความขัดแย้งในสังคมไทย: กลไกที่ใช้ในอดีต-ปัจจุบัน ปรัชญาความเชื่อเรื่อง ความรุนแรงและวัฒนธรรมสันติวิธีในสังคมไทย

3.2 ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับสันติวิธีและธรรมชาติของความขัดแย้งในสังคมไทย

3.3 พัฒนาการการจัดการความขัดแย้งในสังคมไทย

3.4 การวิเคราะห์สาเหตุของความสำเร็จ/ล้มเหลวของการจัดการความขัดแย้ง

3.5 สภาพปัญหาความขัดแย้งในสังคมไทยในอนาคต

3.6 ปัจจัยและเงื่อนไขแห่งความสำเร็จของสันติวิธีในสังคมไทย

- 3.7 กรณีศึกษาการจัดการความขัดแย้งของสังคมไทยในมิติต่าง ๆ จากอดีต-ปัจจุบัน
- 3.8 ความรู้เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน
- 3.9 การจัดการปัญหาความขัดแย้งในมุมมองของศาลและการเจรจาไกล่เกลี่ยคนกลางเบื้องต้น
- 3.10 ปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขความขัดแย้งขนาดเล็ก: ครอบครัว มรดก และสถานที่ทำงาน

4.วิธีการเรียนการสอน

- 4.1 บรรยายแบบมีส่วนร่วม 30%
- 4.2 กิจกรรมระดมความคิดตามกรณีศึกษาความสำเร็จและความล้มเหลวในการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี 20%
- 4.3 เกมพฤติกรรมศาสตร์เพื่อวิเคราะห์ค่านิยมของสังคมไทยที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง 30%
- 4.4 ดูงานนอกสถานที่ในกรณีพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง 20 %

5.ผลลัพธ์การเรียนรู้: รายงานวิเคราะห์สาเหตุของความสำเร็จและ/หรือความล้มเหลวของการจัดการความขัดแย้งในสังคมไทย ตามขอบเขตการศึกษาที่กำหนดให้

1. สาระสำคัญ

การจัดการความขัดแย้ง มิได้เริ่มต่อเมื่อ “ข้อพิพาท” บานปลายเป็น “ความขัดแย้งเชิงทำลายล้าง” แล้ว หากแต่ต้องเริ่มตัดไฟเสียแต่ต้นลมด้วยการป้องกันมิให้เกิดข้อพิพาทขึ้น หรือแม้เกิดขึ้นก็ต้องหาทางป้องกันมิให้กลายเป็นความขัดแย้งเชิงทำลายล้าง สภาพการณ์ดังกล่าวนี้ จะเป็นไปได้ หากมีการจรจรโยงประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ในฐานะที่เป็นยุทธศาสตร์ป้องกันความขัดแย้ง

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน แม้เชิดชูการมีส่วนร่วม แต่ยังคงเปลาะปมคำถามที่ว่า แก่นแท้แกนกลางของการมีส่วนร่วมคืออะไรกันแน่ ดังนั้น การทำความเข้าใจหลักการ รูปแบบและกระบวนการของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม จึงจำเป็น ความเข้าใจต่อปัจจุบัน ขึ้นต่อความเข้าใจในอดีตอันใด ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในประเด็นดังกล่าว ควรตั้งอยู่บนความเข้าใจที่มีต่อคุณค่าและหลักการของประชาธิปไตยสากล ในมิติแห่งความคลี่คลายทางประวัติศาสตร์ ฉะนั้น

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้: เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในหัวข้อวิชานี้แล้ว นักศึกษาจะสามารถ

- 2.1 อธิบายคุณค่าและหลักการประชาธิปไตย อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากพัฒนาการทางประวัติศาสตร์สากลได้อย่างถูกต้อง
- 2.2 อธิบายพัฒนาการของรูปแบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ โดยระบุจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรคของรูปแบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมได้อย่างรอบด้าน
- 2.3 อธิบายหลักการ รูปแบบและกระบวนการมีส่วนร่วม พร้อมทั้งอธิบายความสำคัญที่มีต่อการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีได้อย่างถูกต้อง

3. ขอบเขตการเรียนรู้

- 3.1 ประสบการณ์การแก้ปัญหาความขัดแย้ง
- 3.2 ความสำคัญของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม: หลักการ รูปแบบและกระบวนการ
  - 3.2.1 รัฐธรรมนูญกับการเป็นประชาธิปไตย
  - 3.2.2 สิทธิและเสรีภาพ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและความยุติธรรม
  - 3.2.3 วัฒนธรรมประชาธิปไตยและการสนับสนุนการเป็นประชาธิปไตยของประชาชนชาวไทย
  - 3.2.4 บทบาทของประชาชน ประชาสังคม พรรคการเมืองและนักการเมืองในระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม
- 3.3 การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างเศรษฐกิจไทยในยุคโลกาภิวัตน์กับปัญหาความขัดแย้งที่เพิ่มขึ้น

- 3.4 การบริหารจัดการที่ดีเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์กร
- 3.5 การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholder Analysis
- 3.6 บทบาทของประชาชน ประชาสังคม พรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม/
แนวทางส่งเสริมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม
- 3.7 วัฒนธรรมประชาธิปไตยและการสนับสนุนการเป็นประชาธิปไตยของประชาชน
- 3.8 กระบวนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมและการสร้างฉันทามติ

4.วิธีการเรียนการสอน

- 4.1 บรรยายแบบมีส่วนร่วม 30%
- 4.2 อภิปรายกลุ่มตามประเด็นคำถามและกรณีศึกษาที่กำหนดให้ 70%
- 4.3 ดูงานและศึกษานอกสถานที่ในพื้นที่ที่มีการจัดการการมีส่วนร่วมอย่างดี ทำให้ไม่มีปัญหาความขัดแย้ง (20 %)

5.ผลลัพธ์การเรียนรู้: รายงานเสนอแนวทางส่งเสริมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี

วิชาที่ 4 กระบวนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม (12 ชั่วโมง)

1. สาระสำคัญ

กระบวนการสำคัญของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย (Stakeholder) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดนโยบายสาธารณะ เนื่องจากกระบวนการดังกล่าว เปรียบดุจดังเวทีความต้องการและผลประโยชน์ของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง สามารถแปรเป็นปัจจัย นำเข้า (Input) เข้าสู่กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ โดยนัยนี้ ย่อมโน้มนำไปสู่การเสริมสร้าง เครือข่ายและภาคีแห่งการพัฒนา ที่มีได้มีบทบาทเพียง “ร่วมคิด” เท่านั้น ทว่าสามารถไปไกลถึงขั้น “ร่วมทำ ร่วมประเมิน” เมื่อนำเอานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติได้

กระบวนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม จะให้ผลสัมฤทธิ์เช่นนี้ได้ก็ต่อเมื่อ มีการกำหนดกรอบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่ชัดเจน โดยเลือกรูปแบบการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมกับลักษณะของนโยบายสาธารณะ นอกจากนี้ ยังขึ้นอยู่กับว่า ผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ จะสามารถร่วมกันสร้างฉันทามติ (Consensus) ได้เพียงใด หัวข้อวิชานี้ จึงพัฒนาขึ้น เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว

2.วัตถุประสงค์การเรียนรู้: เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในหัวข้อวิชานี้แล้ว นักศึกษาจะสามารถ

2.1 อธิบายความหมายและแนวคิดพื้นฐานที่เป็นปรัชญาของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้อย่างถูกต้อง

2.2 อธิบายขั้นตอนการริเริ่ม ผลักดันและจรรโลงกระบวนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม ในลักษณะที่จะเป็นการสร้างฉันทามติ (Consensus Building) ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน โดยคำนึงถึงบริบทของวัฒนธรรมไทยและลักษณะของนโยบายสาธารณะ

2.3 เลือกรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่เหมาะสมกับกรอบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องนโยบายสาธารณะ โดยอธิบายข้อดี ข้อเสียของการมีส่วนร่วมแต่ละรูปแบบเป็นเกณฑ์ประกอบการเลือกสรรกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เหมาะสม

3.ขอบเขตการเรียนรู้

3.1 ความหมายและแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

3.2 กระบวนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมและการสร้างฉันทามติ

3.3 เครื่องมือของการมีส่วนร่วม และการออกแบบการมีส่วนร่วม

3.4 แนวทางการกำหนดกรอบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ(Shared decision making framework)

3.5 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

3.6 การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

3.7 บทบาทของศาสนาในการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาความขัดแย้ง (พุทธ คริสต์และอิสลาม)

4.วิธีการเรียนการสอน

4.1 บรรยายแบบมีส่วนร่วม 30%

4.2 กิจกรรมระดมความคิดตามประเด็นคำถามและ/หรือกรณีศึกษาที่กำหนดให้ 70%

5.ผลลัพธ์การเรียนรู้: แผนกระบวนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมตามประเด็นนโยบายสาธารณะที่คัดเลือก
ร่วมกันระหว่างวิทยากรกับนักศึกษา

1. สาระสำคัญ

ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ควรสรุปรวมถึงที่การพัฒนาตนเองของผู้เข้ารับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาคุณสมบัติทั้งในด้านกรอบความคิดและบุคลิกภาพ การแสดงออกที่จำเป็นสำหรับการแสดงบทบาททั้งที่เป็นคู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง

เนื่องจากความจริงที่ว่า การเรียนรู้ “แนวความคิด (Conceptualization)” ใด ๆ จะเป็นรากฐานสู่ “การบ่มเพาะขีดความสามารถ (Capacity)” ได้นั้น จำเป็นต้องให้นักศึกษา “รู้จักตนเอง (Consideration)” โดยนำเอาแนวคิดที่ได้ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ขึ้นเป็นแนวทางการพัฒนาคุณสมบัติที่จำเป็นต่อการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี อันจะเป็นการสร้างแรงเหวี่ยง (Momentum of Learning Transfer) ไปสู่การประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีในเรื่องนโยบายสาธารณะได้ในที่สุด

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้: เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในหัวข้อวิชานี้แล้ว นักศึกษาจะสามารถ

2.1 อธิบายคุณสมบัติทั้งที่เป็นกรอบความคิด (Paradigm) และบุคลิกภาพการแสดงออก (Personality) ที่จำเป็นสำหรับการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี

2.2 ระบุจุดเด่นและประเด็นการพัฒนาตนเอง โดยประเมินเทียบกับคุณสมบัติส่วนบุคคลตามแนวทางที่กำหนดให้

2.3 กำหนดแนวทางการพัฒนาคุณสมบัติส่วนบุคคล ทั้งในชีวิตส่วนตัวและในหน้าที่การงาน

3. ขอบเขตการเรียนรู้

3.1 การพัฒนาคุณสมบัติเพื่อความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice)

3.2 การพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Participative Leadership)

3.3 กรอบความคิดและบุคลิกภาพการแสดงออก: ความหมาย ความสำคัญและความสัมพันธ์

3.4 คุณสมบัติสำหรับ “การชนะใจตนเอง”

3.4.1 การพัฒนาความคิดเชิงบวก (Strategic Positive Thinking)

3.4.2 การพัฒนาความคิดแบบชนะ/ชนะ (Win/Win Thinking)

3.4.3 การพัฒนาเชาว์อารมณ์และเชาว์จิตอัจฉริยะ (Emotional Quotient & Spiritual Intelligence Quotient)

3.4.4 การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางศาสนา

3.5 คุณสมบัติสำหรับ “การชนะใจผู้อื่น”

- 3.5.1 การพัฒนาคุณสมบัติเพื่อความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice)
- 3.5.2 การพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Participative Leadership)
- 3.6 แนวทางการประเมินและพัฒนาคุณสมบัติส่วนบุคคลสำหรับการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี
- 3.7 แนวความคิดการเจรจาไกล่เกลี่ยทางศาล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าใจแนวคิดและเชื่อมโยงต่อหลักสูตรนักเจรจาไกล่เกลี่ย

4.วิธีการเรียนการสอน

- 4.1 บรรยายแบบมีส่วนร่วม 30%
- 4.2 กิจกรรมระดมความคิดตามประเด็นคำถามและ/หรือกรณีศึกษาที่กำหนดให้ 20%
- 4.3 เกมพฤติกรรมศาสตร์และการแสดงบทบาทสมมติ 30%
- 4.4 แบบสอบถามการประเมินคุณสมบัติส่วนบุคคลเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาตนเอง 20%

5.ผลลัพธ์การเรียนรู้: แผนการพัฒนาคุณสมบัติของนักศึกษา ในการจัดการความขัดแย้ง โดยสันติวิธีในฐานะที่เป็นคู่กรณีและผู้ไกล่เกลี่ย ทั้งในชีวิตส่วนบุคคลและในหน้าที่การงาน

หลักสูตรที่ 2

หลักสูตรประกาศนียบัตรนักเจรจาไกล่เกลี่ย

1. บทกล่าวและเหตุผล

ท่ามกลางความขัดแย้งในด้านนโยบายสาธารณะที่เพิ่มสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งในด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและโครงการสาธารณูปโภคพื้นฐาน เป็นที่ปรากฏอย่างชัดเจนแล้วว่า ลำพังเพียงเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว และพยายามหาวิธีแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการจัดทำโครงการ กิจกรรม หรือจัดสรรงบประมาณ และแม้ว่าจะมีการกำหนดกฎหมาย สถาบัน หรือหน่วยงานภายใต้ข้อบังคับของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เป็นผู้รับผิดชอบเพื่อช่วยในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง แต่ว่ปัญหความขัดแย้งยังคงปรากฏอยู่ทั่วไป

ปัญหาความขัดแย้งที่ปรากฏอยู่นั้น มิอาจนำไปสู่ข้อตกลงอย่างสร้างสรรค์ระหว่างคู่กรณีโดยฝ่ายรอกการไกล่เกลี่ยของสถาบันหรือองค์กรภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ที่ให้อำนาจในการไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งได้ เนื่องจากความจริงที่ว่า แม้องค์กรและสถาบันเหล่านั้นจะทุ่มเทความพยายามอย่างมุ่งมั่นเพียงใด แต่ก็ยังไม่สามารถรองรับข้อขัดแย้งจำนวนมากที่สลับซับซ้อน และเร่งเร้าให้รวบรัดเข้าสู่ข้อยุติได้ด้วยข้อจำกัดหลายประการด้วยกัน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด ได้แก่ ความขัดแย้งเรื่องการค้าเงินการของบ่อขยะราชาเทวะ จังหวัดสมุทรปราการ แม้ว่าศาลปกครองได้มีคำสั่งให้หยุดการค้าเงินการทิ้งขยะดังกล่าวเพื่อหาทางออกที่ชัดเจนต่อไป แต่ยังไม่สามารถจะหาข้อยุติได้อย่างเหมาะสม

สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า เล็งเห็นว่า หนทางสำคัญในการเอื้ออำนวยให้เกิดการแบ่งเบาภาระของสถาบันและองค์กรเหล่านั้น คือ การส่งเสริมให้เกิดการเจรจาไกล่เกลี่ยความขัดแย้งโดยสันติวิธีก่อน ระหว่าง และหลังการเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของสถาบันและองค์กรที่มีอยู่ โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคคลที่สาม ซึ่งทำหน้าที่เป็นคนกลางในการเจรจาไกล่เกลี่ย หากสามารถดำเนินการสร้าง “นักเจรจาไกล่เกลี่ย” ให้มีคุณภาพและปริมาณที่เหมาะสม ก็จะส่งผลให้การจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ดำเนินการและหาข้อตกลงได้ภายในประชาคมระดับต่างๆ

การให้การศึกษาอบรม เป็นพันธกิจหนึ่งของสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า จึงพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรนักเจรจาไกล่เกลี่ย เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจและทักษะแก่นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย เกี่ยวกับเทคนิคที่จำเป็นสำหรับการเจรจาไกล่เกลี่ยโดยยึดหลัก “สันติวิธี” ในการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะ

2. วัตถุประสงค์

หลักสูตรประกาศนียบัตรนักเจรจาไกล่เกลี่ย มีวัตถุประสงค์ที่จะให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะเชิงบูรณาการในการดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะ โดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาลคาดหวังว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรนี้ จะบรรลุวัตถุประสงค์ การเรียนรู้ดังต่อไปนี้

- 2.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยโดยสันติวิธี จนกระทั่งสามารถเชื่อมโยงแนวคิดที่จำเป็นสำหรับแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยได้อย่างถูกต้อง
- 2.2 มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการเตรียมการ การดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ย จนกระทั่งสามารถเลือกใช้เครื่องมือระดมความคิดตลอดจนเทคนิคการสื่อสารที่จำเป็น สำหรับการขับเคลื่อนการเจรจาไกล่เกลี่ย ให้มุ่งไปสู่ทิศทางและข้อสรุปอันพึงปรารถนา
- 2.3 มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการจัดการกับอุปสรรคในการเจรจาไกล่เกลี่ย จนกระทั่งสามารถเลือกใช้แนวทางในการตอบสนองอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

3. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษ

ผู้สมัครเข้ารับการศึกษในหลักสูตรประกาศนียบัตรนักเจรจาไกล่เกลี่ย ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรที่ 1 ของสำนักสันติวิธีฯ และมีคุณสมบัติ ณ วันสมัคร ดังต่อไปนี้

- 3.1 ข้าราชการในระดับ 5 ขึ้นไป ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือ
- 3.2 เจ้าหน้าที่หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ หรือองค์การมหาชน หรือเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่หรือพนักงานของหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 5 ขึ้นไป หรือเทียบเท่า หรือ
- 3.3 นักการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น หรือ
- 3.4 นักวิชาการและสื่อมวลชน หรือ
- 3.5 เป็นผู้นำขององค์กรพัฒนาเอกชน หรือผู้นำชุมชน หรือ
- 3.6 เป็นผู้นำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ
- 3.7 เป็นผู้บริหารขององค์กรภาคเอกชนที่ดำเนินโครงการอันเป็นผลมาจากนโยบายสาธารณะ หรือ

- 3.8 เป็นบุคคลซึ่งกรรมการสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้าเชิญให้เข้ามาศึกษา เพราะมีส่วนเกี่ยวข้องกับภารกิจความขัดแย้ง และ
- 3.9 บุคคลข้างต้น ต้องเคยมีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการจัดการความขัดแย้งของสถาบันที่สำนักสันติวิธีฯ ซึ่งกรรมการคัดเลือกของสำนักสันติวิธีฯ เห็นว่ามีความเหมาะสม
- 3.10 เคยมีประสบการณ์ในการเจรจาไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง ซึ่งกรรมการคัดเลือกของสำนักสันติวิธีฯ เห็นว่ามีความเหมาะสม

หมายเหตุ: การคัดเลือกให้เข้ารับการศึกษาคือเป็นเอกสิทธิ์ของสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

4. จำนวนผู้เข้ารับการศึกษาคือ

จำนวนนักศึกษา รุ่นละไม่เกิน 30 คน

5. วิชาเป็นกรณีศึกษา

รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย การบรรยายแบบมีส่วนร่วม การอภิปรายระดมความคิดเห็น การนำเสนอกลุ่มย่อยและเน้นฝึกปฏิบัติจริงโดยการแสดงบทบาทสมมติ โดยมุ่งที่จะให้ผู้เข้ารับการศึกษาก่อเกิดการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ มุมมองและข้อมูลกับวิทยากร อย่างเชื่อมโยงประสานกับเนื้อหาของแต่ละหัวข้อวิชา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้สูงสุด นอกจากนี้ ในทุกหัวข้อวิชานักศึกษาต้องจัดทำกิจกรรมทางวิชาการ มีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติการเจรจาไกล่เกลี่ยอย่างทั่วถึง โดยถือเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ที่วิทยากรจะใช้สำหรับการวัดและประเมินผลด้วย

6. ระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาในห้องเรียนประมาณไม่เกิน 5 เดือน เวลา 08.30-16.30 น. และฝึกเจรจาไกล่เกลี่ยอีก 3 เดือน โดยใช้เวลาสำหรับการเรียนรู้ทั้งสิ้น 138 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น

- การปฐมนิเทศ 18 ชั่วโมง
- การเรียนรู้ในชั้นเรียน 28 ครั้งๆ ละ 3 ชั่วโมง รวมเป็น 84 ชั่วโมง
- การศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ พื้นที่ที่มีปัญหาความขัดแย้ง 18 ชั่วโมง

- นักศึกษาจะได้รับมอบหมายให้ทำงานกลุ่มนอกห้องเรียนหรือการทำงานร่วมในการเจรจาไกล่เกลี่ยกรณีศึกษา

- การปฎิบัตินิเทศเพื่อนำเสนอรายงานวิชาการกลุ่ม 18 ชั่วโมง

7. เงื่อนไขการจบการศึกษา

ผู้เข้ารับการศึกษาก็จะได้รับประกาศนียบัตรนักเจรจาไกล่เกลี่ย ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

7.1 มีเวลาเข้าเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของเวลาเรียนทั้งหมด

7.2 ได้รับการประเมิน “ผ่าน” ในทุกหัวข้อวิชาของหลักสูตร

7.3 ผ่านการประเมินผลขั้นสุดท้ายอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

7.3.1 เสนอเอกสารส่วนบุคคล (Portfolio) หรือ

7.3.2 สอบปากเปล่า

7.3.3 การฝึกเจรจาไกล่เกลี่ยภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดให้

7.3.4 การปฏิบัติกรณีศึกษาไกล่เกลี่ยภาคสนาม ตามที่ศูนย์สันติวิธีฯ กำหนดให้

ทั้งนี้ ผู้เข้ารับการศึกษาก็ต้องแสดงความสามารถให้เห็นว่า ได้เรียนรู้อะไรจากการศึกษาตามหลักสูตร

7.4 ไม่ดำเนินการใดๆ อันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียงของสถาบันพระปกเกล้า

8. รายละเอียดหลักสูตรและค่าธรรมเนียม

หลักสูตรประกาศนียบัตรนักเจรจาไกล่เกลี่ย คิดค่าธรรมเนียมในการศึกษาคงตลอดหลักสูตร 40,000 บาท (สี่หมื่นบาทถ้วน) รวมค่าอาหาร อาหารว่าง ค่าเอกสารและค่าเดินทาง อาหาร ที่พักและสถานที่ดูงานในการศึกษาดูงานในประเทศ หน่วยงานราชการหรือหน่วยงานของรัฐสามารถเบิกค่าใช้จ่ายจากต้นสังกัดได้ สำหรับรายละเอียดวิชาของหลักสูตร แบ่งออกเป็น 5 วิชา ดังนี้¹

1. ภาพรวมของกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยความขัดแย้งโดยสันติวิธี (18 ชั่วโมง)
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาไกล่เกลี่ย (18 ชั่วโมง)
3. การเตรียมตัวเพื่อการเจรจาไกล่เกลี่ย (18 ชั่วโมง)
4. การดำเนินกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ย (18 ชั่วโมง)
5. การจัดการกับบุคคลและสถานการณ์ที่ยากต่อการไกล่เกลี่ย (12 ชั่วโมง)

¹ หมายเหตุ: การจัดแบ่งหัวข้อวิชาและวิธีการเรียนการสอนที่แสดงไว้ อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

วิชาที่ 1. ภาพรวมของกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยความขัดแย้งโดยสันติวิธี (18 ชั่วโมง)

1. สาระสำคัญ

หัวใจของการพัฒนาขีดความสามารถ (Capacity) ของนักเจรจาไกล่เกลี่ยมืออาชีพ คือการเสริมสร้าง “ทักษะ” ตามขั้นตอนการเจรจาไกล่เกลี่ย ด้วยเหตุคั้งนั้น ปฐมบทของหลักสูตรนี้ จึงควรเริ่มต้นที่การนำเสนอภาพรวมของกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยความขัดแย้งที่อยู่บนบรรทัดฐานของ “สันติวิธี” เสียก่อน

นอกจากนี้ ประเด็นที่ควรเรียนรู้ควบคู่กับภาพรวมของขั้นตอนการไกล่เกลี่ย คือ บทบาทของผู้ไกล่เกลี่ย ด้วยเหตุที่พฤติกรรมของผู้ไกล่เกลี่ย มีผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการแสวงหาข้อตกลงเชิงสมานฉันท์ระหว่างคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ไม่มีกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยใดที่ผู้ไกล่เกลี่ยจะสามารถแสดงบทบาทของตนได้อย่างราบรื่น เนื่องจากความจริงที่ว่า ในทุกกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยมักมีอุปสรรคซ่อนเร้นอยู่ด้วยเสมอ ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นต้องปูพื้นฐานให้เข้าใจถึงบทบาทของผู้ไกล่เกลี่ย ในการรับมือกับอุปสรรคที่มักเกิดขึ้นในกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยด้วย

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้: เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในหัวข้อวิชานี้แล้ว นักศึกษาจะสามารถ

- 2.1 อธิบายแนวคิดพื้นฐานและภาพรวมของขั้นตอนการเจรจาไกล่เกลี่ยความขัดแย้งโดยสันติวิธีได้อย่างถูกต้อง
- 2.2 ระบุพฤติกรรมตามบทบาทของผู้เจรจาไกล่เกลี่ยตามขั้นตอนต่างๆ ได้ถูกต้อง
- 2.3 ระบุกลยุทธ์การจัดการกับอุปสรรคของการเจรจาไกล่เกลี่ยที่เหมาะสมสำหรับการจัดการกับอุปสรรคแต่ละประเภทได้ตามแนวทางและหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้

3. ขอบเขตการเรียนรู้

- 3.1 แนวคิดพื้นฐานของการเจรจาไกล่เกลี่ยโดยสันติวิธี
- 3.2 กระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยโดยสันติวิธี: ภาพรวมของขั้นตอนและปัจจัยแห่งความสำเร็จ
- 3.3 บทบาทของผู้เจรจาไกล่เกลี่ยในกระบวนการเจรจาอย่างสร้างสรรค์
- 3.4 คำแพ่ง 5 ชั้นที่ขวางกั้นการเจรจาไกล่เกลี่ยอย่างสร้างสรรค์
- 3.5 กลยุทธ์ฝ่าอุปสรรคของการเจรจาร่วมมือกัน

4. วิธีการเรียนการสอน

- 4.1 บรรยายแบบมีส่วนร่วม 30%
- 4.2 กิจกรรมระดมสมองตามประเด็นคำถามและกรณีศึกษาที่กำหนดให้ 30%
- 4.3 การแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ 40%

5.ผลลัพธ์การเรียนรู้: รายงานนำเสนอบทบาทของผู้ไกล่เกลี่ยความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยมีการระบุ ขั้นตอนและกลยุทธ์ในการจัดการกับอุปสรรค ตามสถานการณ์ความขัดแย้งที่ตกลงร่วมกันระหว่างวิทยากรกับนักศึกษา

ภาคที่ 2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเจรจาไกล่เกลี่ย (18 ชั่วโมง)

1. สาระสำคัญ

ความสำเร็จของการเจรจาไกล่เกลี่ยทั้งในและนอกศาลสถิตยุติธรรมนั้น มิได้ขึ้นอยู่กับทักษะตาม “ขั้นตอน” การสร้างความสมานฉันท์ของผู้ไกล่เกลี่ยเพียงประการเดียว หากยังขึ้นอยู่กับความถูกต้อง สอดคล้องกับ “กฎหมาย” ที่เกี่ยวข้องด้วย

เนื่องจากมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องมากมาย ที่กำหนดกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยครอบคลุมไปถึง การเอื้ออำนวยให้เกิดการปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันของกลุ่ม ดังนั้น การเรียนรู้สาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องนำมาใช้เป็นกรอบขับเคลื่อนกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยให้เกิด ประสิทธิภาพ ดำรงความยุติธรรมไว้ได้

2.วัตถุประสงค์การเรียนรู้: เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในหัวข้อวิชานี้แล้ว นักศึกษาจะสามารถ

- 2.1 อธิบายสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยความขัดแย้งทั้ง ในและนอกศาลได้อย่างถูกต้อง
- 2.2 อธิบายได้ว่า สถานการณ์และ/หรือการกระทำของกลุ่มในความขัดแย้ง มีความเหมาะสม เพียงใด โดยให้เหตุผลอิงกับสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 อธิบายสาระสำคัญของกฎหมายที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการเจรจาไกล่เกลี่ยพร้อมทั้งระบุ สถานการณ์ความขัดแย้งที่ยังไม่มีกฎหมาย เป็นกรอบรองรับการจัดการ

3.ขอบเขตการเรียนรู้

- 3.1 กฎหมายเกี่ยวกับการเจรจาไกล่เกลี่ยนอกศาล
- 3.2 กฎหมายเกี่ยวกับการเจรจาไกล่เกลี่ยในศาล
- 3.3 กฎหมายเกี่ยวกับการเจรจาไกล่เกลี่ยในคดีอาญา
- 3.4 กฎหมายที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการเจรจาไกล่เกลี่ย
- 3.5 กฎหมายที่ยังขาดสำหรับการเจรจาไกล่เกลี่ย

4.วิธีการเรียนการสอน

- 4.1 บรรยายแบบมีส่วนร่วม 30%
- 4.2 กิจกรรมระดมความคิดตามกรณีศึกษาด้านกฎหมายที่กำหนดให้ 40%
- 4.3 การอภิปรายกลุ่มเพื่อนำเสนอประเด็นทางกฎหมายที่เป็นอุปสรรคและที่ยังขาด 30%

5.ผลลัพธ์การเรียนรู้: รายงานวิเคราะห์แนวทางการไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง โดยประยุกต์ใช้สาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามสถานการณ์ที่ตกลงร่วมกันระหว่างวิทยากรกับนักศึกษา

วิชาที่ 3 การเตรียมตัวเพื่อการเจรจาไกล่เกลี่ย (18 ชั่วโมง)

1.สาระสำคัญ

การเตรียมการก่อนการเจรจาไกล่เกลี่ย ถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของผู้ไกล่เกลี่ย เนื่องจากการเตรียมการ เป็นขั้นตอนของการประเมินปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง ทำให้สามารถ “ตั้งสมมติฐาน” สำหรับกำหนดแนวทางการเจรจาไกล่เกลี่ยได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง

ในทางตรงกันข้าม หากปราศจากซึ่งการเตรียมการที่เหมาะสม ผู้ไกล่เกลี่ยย่อมถูกสถานการณ์และปัจจัยที่ไม่คาดคิด กัดฉีกให้ติดอยู่ในกับดักของความขัดแย้ง จนไม่สามารถขับเคลื่อนการเจรจาไกล่เกลี่ย ให้คู่กรณีบรรลุข้อตกลงอย่างสร้างสรรค์และสมานฉันท์ได้ หัวข้อวิชานี้ จึงพัฒนาขึ้น เพื่อเสริมสร้างทักษะการเตรียมการเจรจาไกล่เกลี่ยด้วยการประเมินความขัดแย้งอย่างรอบคอบและรอบด้าน โดยใช้ Checklist และเครื่องมือที่กำหนดให้

2.วัตถุประสงค์การเรียนรู้: เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในหัวข้อวิชานี้แล้ว นักศึกษาจะสามารถ

- 2.1 ระบุประเด็นต่างๆที่จำเป็นต้องประเมินล่วงหน้าก่อนการเจรจาไกล่เกลี่ยได้อย่างครบถ้วน
- 2.2 อธิบายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการประเมินต่างๆได้อย่างครบถ้วนตามกรณีศึกษาที่กำหนดให้
- 2.3 กำหนดวิถีทางเลือกแทนการเจรจาไกล่เกลี่ย โดยใช้ผลการประเมินจากข้อ 2.1 และ 2.2 ได้อย่างถูกต้อง

3.ขอบเขตการเรียนรู้

- 3.1 ความสำคัญของการเตรียมการเจรจาไกล่เกลี่ย
- 3.2 แนวทางการประเมินปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมการเจรจาไกล่เกลี่ย
  - 3.2.1 การประเมินประเภทและระดับของความขัดแย้ง
  - 3.2.2 การประเมินจุดยืน แรงจูงใจและปัญหาของผู้ร่วมเจรจาไกล่เกลี่ย
  - 3.2.3 การประเมินประเด็นสำหรับการเจรจา
  - 3.2.4 การประเมินทรัพยากรที่ต้องใช้ในกระบวนการเจรจา
- 3.3 แนวทางการประเมินวิถีทางเลือกแทนการเจรจาไกล่เกลี่ย
  - 3.3.1 การกำหนดวิถีทางเลือกที่ดีที่สุดแทนการเจรจาไกล่เกลี่ยหาข้อตกลง (Best Alternative to a Negotiated Agreement: BATNA)
  - 3.3.2 การกำหนดวิถีทางเลือกที่แย่ที่สุดแทนการเจรจาไกล่เกลี่ยหาข้อตกลง (Worst Alternative to a Negotiated Agreement: WATNA)
  - 3.3.3 การกำหนดวิถีทางเลือกที่ดีที่สุดที่สุทธแทนการเจรจาไกล่เกลี่ยหาข้อตกลง (Most Likely Alternative to a Negotiated Agreement: MLATNA)

4.วิธีการเรียนการสอน

- 4.1 บรรยายแบบมีส่วนร่วม 30%
- 4.2 ฝึกปฏิบัติเตรียมการเจรจาไกล่เกลี่ยตาม Checklist และเครื่องมือที่กำหนดให้ 70%

5.ผลลัพธ์การเรียนรู้: แผนเตรียมการเจรจาไกล่เกลี่ยพร้อมทั้งระบุความเป็นไปได้และลักษณะของวิถีทางเลือกแทนการเจรจาไกล่เกลี่ยหาข้อตกลง

วิชาที่ 4 การดำเนินกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ย (18 ชั่วโมง)

1.สาระสำคัญ

เมื่อเสร็จสิ้นการเตรียมการ ผู้ไกล่เกลี่ยจึงนำคู่กรณีเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยตามแผนการเจรจาที่กำหนดไว้ ปัญหา คือ จะแปรแผนเตรียมการให้กลายเป็นกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยอย่างมีทิศทางได้อย่างไร?

ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องเสริมสร้างทักษะในการดำเนินกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ย โดยมีการฝึกปฏิบัติการใช้เครื่องมือระดมสรุปความคิดของคู่กรณี ควบคู่กับเทคนิคการสื่อสารทั้งการพูดและการฟัง

การเรียนรู้เช่นนี้ จึงถือเป็นการเสริมสร้างทักษะแบบบูรณาการ อันจะส่งผลต่อการประกันขีดความสามารถของผู้เจรจาในการโต้เถียงความขัดแย้ง ให้บรรลุข้อตกลงเชิงสร้างสรรค์อย่าง “สันติวิธี” ได้ในที่สุด

2.วัตถุประสงค์การเรียนรู้: เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในหัวข้อวิชานี้แล้ว นักศึกษาจะสามารถ

2.1 ปฏิบัติตามขั้นตอนดำเนินการกระบวนการเจรจาโต้เถียงได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์สถานการณ์และระยะเวลาที่กำหนดให้

2.2 เลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการระดมสรุปความคิดเห็นของกลุ่มสมมติ ได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์การเจรจาที่เกิดขึ้นจริง

2.3 แสดงพฤติกรรมสื่อสารทั้งการพูดและการฟังได้อย่างเหมาะสมตามขั้นตอนการเจรจา สอดคล้องกับสถานการณ์การเจรจา โดยยังคงสามารถควบคุมทิศทางการเจรจาโต้เถียงให้เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ โดดเดี่ยวกับแผนการเจรจาที่กำหนดไว้

3.ขอบเขตการเรียนรู้

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการกลุ่มเพื่อเจรจาโต้เถียง

3.1.1 การกล่าวนำ

3.1.2 การค้นหาสาเหตุของปัญหาเพื่อพิสูจน์สมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการและผลประโยชน์ที่แท้จริง

3.1.3 การแยกเจรจา

3.1.4 การคลายความขัดแย้งไปสู่ความสามานฉันท์

3.1.5 การค้นหาและเสนอทางออก

3.1.6 การทำข้อตกลง

3.2 เครื่องมือระดมและสรุปความคิดในกระบวนการเจรจา

3.3 เทคนิคการพูดและการฟังในกระบวนการเจรจา

4.วิธีการเรียนการสอน

4.1 บรรยายแบบมีส่วนร่วม 30%

4.2 ฝึกปฏิบัติดำเนินการกระบวนการเจรจาโดยใช้เครื่องมือระดมสรุปความคิดและเทคนิคการสื่อสารตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ 70%

5.ผลลัพธ์การเรียนรู้: รายงานบทเรียนของนักศึกษา จากการฝึกปฏิบัติการเจรจตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

วิชาที่ 5 การจัดการกับบุคคลและสถานการณ์ที่ยากต่อการไกล่เกลี่ย (12 ชั่วโมง)

1.สาระสำคัญ

อุปสรรคที่ทำทายนักเจรจาไกล่เกลี่ย คือ การเผชิญกับบุคคลที่ก่อให้เกิดสถานการณ์ที่ยากต่อการไกล่เกลี่ย ในหลายกรณี ความท้าทายดังกล่าวไปไกลถึงขั้นที่บุคคลเหล่านั้น ไม่ยอมเจรจาไกล่เกลี่ยกระทั่งหาทางขัดขวางยับยั้งการเจรจาไกล่เกลี่ย ไม่ให้เกิดขึ้น

ด้วยเหตุดังนั้น “ความเป็นมืออาชีพ” ของนักเจรจาไกล่เกลี่ย จึงอยู่ที่ความสามารถในการจัดการกับบุคคลและสถานการณ์ดังกล่าวได้ โดยเข้าใจถึงเหตุปัจจัยทั้งฝ่ายตนและฝ่ายตรงข้ามที่มีผลให้เกิดความยากลำบากในการไกล่เกลี่ย จนสามารถกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการกับความท้าทายที่เกิดขึ้นโดยการเปลี่ยนกรอบการเจรจาหรือวิธีการเจรจา โน้มนำให้เกิดการเจรจา จนบรรลุข้อตกลงได้ในที่สุด

2.วัตถุประสงค์การเรียนรู้: เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในหัวข้อวิชานี้แล้ว นักศึกษาจะสามารถ

2.1 อธิบายอารมณ์และแรงจูงใจที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลที่ยากแก่การไกล่เกลี่ย ตลอดจนพฤติกรรมการตอบสนองของผู้ไกล่เกลี่ยต่อบุคคลดังกล่าว ที่อาจไปเพิ่มอุปสรรคต่อการเจรจามากขึ้น

2.2 เลือกกลยุทธ์ในการจัดการกับบุคคลที่ยากแก่การไกล่เกลี่ยตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ โดยสามารถอธิบายความเหมาะสมของทางเลือกที่ใช้โดยเปรียบเทียบกับทางเลือกอื่นๆ

2.3 อธิบายข้อควรระวังในการจัดการกับบุคคลและสถานการณ์ที่ยากต่อการไกล่เกลี่ย โดยสรุปจากบทเรียนที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์ที่กำหนดให้

3.ขอบเขตการเรียนรู้

3.1 อารมณ์และแรงจูงใจที่มีผลต่อพฤติกรรมที่ยากต่อการไกล่เกลี่ย: พฤติกรรมของคู่กรณีและพฤติกรรมการตอบสนองของผู้ไกล่เกลี่ย

3.2 ทางเลือกในการจัดการกับบุคคลที่ยากต่อการไกล่เกลี่ย

3.2.1 การเจรจาด้วยการบอก

3.2.2 การเจรจาด้วยการถาม

3.2.3 การเจรจาด้วยการขอความเห็น

3.2.4 การเจรจาด้วยการเปรียบเทียบ

3.2.5 การเจรจาด้วยการร่วมกันหาคำตอบ

3.3 ข้อควรระวังในการจัดการกับบุคคลและสถานการณ์ที่ยากต่อการเจรจาไกล่เกลี่ย

4.วิธีการเรียนการสอน

- 4.1 บรรยายแบบมีส่วนร่วม 30%
- 4.2 กิจกรรมระดมความคิดตามประเด็นคำถามและ/หรือกรณีศึกษาที่กำหนดให้ 20%
- 4.3 ฝึกปฏิบัติจัดการกับบุคคลที่ยากต่อการเจรจาใกล้เคียงตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ 50%

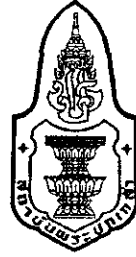
5.ผลลัพธ์การเรียนรู้: รายงานสรุปบทเรียนที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติจัดการกับบุคคลที่ยากต่อการเจรจาใกล้เคียงจากสถานการณ์ที่กำหนดให้

รหัสนักศึกษา

-    -

(เฉพาะเจ้าหน้าที่)

เลขที่สมัคร

รูปถ่ายสีขนาด 2 นิ้ว
จำนวน 2 รูป
ถ่ายไว้ไม่เกิน 3 เดือน

สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล

สถาบันพระปกเกล้า

ใบสมัครเข้ารับการศึกษ

หลักสูตรประกาศนียบัตร

“แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี”

รุ่นที่ 8

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว/ยศ).....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

ชื่อ และนามสกุล ภาษาอังกฤษ (ตัวพิมพ์ใหญ่)

NAME.....SURNAME.....

ที่อยู่ปัจจุบัน

เลขที่..... หมู่ที่..... ซอย..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์..... มือถือ.....

โทรสาร..... E-mail.....

วันเดือนปีเกิด..... อายุ.....

ภูมิลำเนา..... สัญชาติ..... ศาสนา.....

บัตรประชาชนเลขที่.....

วันออกบัตร..... วันหมดอายุ..... สถานที่ออกบัตร.....

บัตรข้าราชการ/ เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ รัฐวิสาหกิจ เลขที่.....

วันหมดอายุ..... สถานที่ออกบัตร.....

ชื่อบุคคลที่ติดต่อได้ในกรณีฉุกเฉิน.....

ความสัมพันธ์..... หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ.....

2. ข้อมูลด้านการทำงาน

ตำแหน่ง.....

สังกัด: /ฝ่าย/กอง/สำนัก.....

หน่วยงาน/องค์กร/กระทรวง.....

ตำแหน่ง(ภาษาอังกฤษ).....

สังกัด: /ฝ่าย/กอง/สำนัก(ภาษาอังกฤษ).....

หน่วยงาน/องค์กร/กระทรวง(ภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ทำงาน

เลขที่..... หมู่ที่..... ซอย..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์..... โทรสาร.....

ลักษณะงานและความรับผิดชอบของผู้สมัคร

.....

.....

.....

3. ข้อมูลด้านการศึกษา

ระดับการศึกษา	สำเร็จการศึกษา พ.ศ.	สถาบันการศึกษา	วุฒิที่ได้รับ	วิชาเอก
มัธยมศึกษา				
ปริญญาตรี				
ปริญญาโท				
อื่น ๆ (ระบุ)				

3.1 กรณีเคยผ่านการศึกษาลำดับสูงสุดของสถาบันพระปกเกล้า โปรดระบุโดยละเอียด

หลักสูตร	รุ่น/ปีการศึกษา	หมายเหตุ
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

4. เหตุผลที่ประสงค์จะเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(ท่านสามารถแนบเอกสารเพิ่มเติม หากมีข้อความเกินเนื้อที่ที่กำหนดให้ อาทิ ผลงาน การอบรม และงานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านความขัดแย้ง)

ข้าพเจ้ายอมรับว่าการคัดเลือกเข้าศึกษาในหลักสูตรดังกล่าวเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการที่ทำหน้าที่คัดเลือกนักศึกษา และสถาบันพระปกเกล้า และข้าพเจ้ายอมรับการวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ และสถาบันฯ ในทุกกรณี โดยไม่ติดใจดำเนินการใด ๆ ตามกฎหมายทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินยอมว่าหากได้เข้ารับการคัดเลือกเข้าเป็นนักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ และเงื่อนไขข้อกำหนดของสถาบันพระปกเกล้า หลักสูตรการศึกษา และเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาทุกประการ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความที่ระบุไว้ในใบสมัครนี้เป็นความจริงและครบถ้วน ข้าพเจ้าทราบดีว่าหากระบุข้อความที่ผิดจากความเป็นจริง จะเป็นสาเหตุให้ถูกตัดสิทธิจากการเป็นนักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า หรือถูกปลดออกจากการเป็นนักศึกษาสถาบันพระปกเกล้าโดยไม่มีข้อเรียกร้องใด ๆ

ลายมือชื่อ.....
(.....)
วันที่...../...../.....

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ข้าพเจ้าแจ้งความประสงค์ไว้ ณ ที่นี้ว่า เอกสารนี้เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของข้าพเจ้า อันเป็นการบ่งชี้ตัวของข้าพเจ้าที่อยู่ในครอบครองของสถาบันพระปกเกล้านี้ ในกรณีที่มีผู้อื่นมาขอตรวจสอบ หรือขอคัดสำเนาเอกสารดังกล่าว ข้าพเจ้า

- ยินยอม
- ไม่ยินยอม

ลายมือชื่อ.....
(.....)

** หลักฐานประกอบการสมัคร **

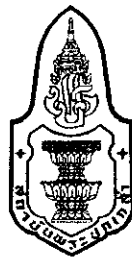
1. แบบฟอร์มใบสมัครที่ผู้สมัครกรอกข้อมูลครบถ้วน ชัดเจน
2. รูปถ่ายสีขนาด 2 นิ้ว จำนวน 2 รูป (ใช้ติดใบสมัคร 1 รูป โดยการติดห้ามใช้ลวดเย็บกระดาษเย็บรูป)
3. สำเนาบัตรประชาชน
4. สำเนาบัตรข้าราชการ/ เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ รัฐวิสาหกิจ (ถ้ามี)
5. สำเนาวุฒิการศึกษา

รหัสนักศึกษา

-    -

(เฉพาะเจ้าหน้าที่)

เลขที่สมัคร

รูปถ่ายสีขนาด 2 นิ้ว
จำนวน 2 รูป
ถ่ายไว้ไม่เกิน 3 เดือน

สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล
สถาบันพระปกเกล้า

ใบสมัครเข้ารับการศึกษา

หลักสูตรประกาศนียบัตร “นักเจรจาไกล่เกลี่ย” รุ่นที่ 5

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว/ยศ).....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

ชื่อ และนามสกุล ภาษาอังกฤษ (ตัวพิมพ์ใหญ่)

NAME.....SURNAME.....

ที่อยู่ปัจจุบัน

เลขที่..... หมู่ที่..... ซอย..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์..... มือถือ.....

โทรสาร..... E-mail.....

วันเดือนปีเกิด..... อายุ.....

ภูมิลำเนา..... สัญชาติ..... ศาสนา.....

บัตรประชาชนเลขที่.....

วันออกบัตร..... วันหมดอายุ..... สถานที่ออกบัตร.....

บัตรข้าราชการ/ เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ รัฐวิสาหกิจ เลขที่.....

วันหมดอายุ..... สถานที่ออกบัตร.....

ชื่อบุคคลที่ติดต่อได้ในกรณีฉุกเฉิน.....

ความสัมพันธ์..... หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ.....

2. ข้อมูลด้านการทำงาน

ตำแหน่ง.....
สังกัด: /ฝ่าย/กอง/สำนัก.....
หน่วยงาน/องค์กร/กระทรวง.....
ตำแหน่ง(ภาษาอังกฤษ).....
สังกัด: /ฝ่าย/กอง/สำนัก(ภาษาอังกฤษ).....
หน่วยงาน/องค์กร/กระทรวง(ภาษาอังกฤษ).....
ที่อยู่ทำงาน
เลขที่..... หมู่ที่..... ซอย..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....
เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์..... โทรสาร.....
ลักษณะงานและความรับผิดชอบของผู้สมัคร
.....
.....
.....

3. ข้อมูลด้านการศึกษา

ระดับการศึกษา	สำเร็จการศึกษา พ.ศ.	สถาบันการศึกษา	วุฒิที่ได้รับ	วิชาเอก
มัธยมศึกษา				
ปริญญาตรี				
ปริญญาโท				
อื่นๆ (ระบุ)				

3.1 กรณีเคยผ่านการศึกษาลำดับสูงของสถาบันพระปกเกล้า โปรดระบุโดยละเอียด

หลักสูตร	รุ่น/ปีการศึกษา	หมายเหตุ
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

4. เหตุผลที่ประสงค์จะเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ท่านสามารถแนบเอกสารเพิ่มเติม หากมีข้อความเกินเนื้อที่ที่กำหนดให้ อาทิ ผลงาน การอบรม และงานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านความขัดแย้ง)

ข้าพเจ้าขอรับว่าการคัดเลือกเข้าศึกษาในหลักสูตรดังกล่าวเป็นคุณพินิจของคณะกรรมการที่ทำหน้าที่คัดเลือกนักศึกษา และสถาบันพระปกเกล้า และข้าพเจ้าขอรับการวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ และสถาบันฯ ในทุกกรณี โดยไม่ติดใจดำเนินคดีใด ๆ ตามกฎหมายทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินยอมว่าหากได้เข้ารับการคัดเลือกเข้าเป็นนักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ และเงื่อนไขข้อกำหนดของสถาบันพระปกเกล้า หลักสูตรการศึกษา และเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาทุกประการ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความที่ระบุไว้ในใบสมัครนี้เป็นความจริงและครบถ้วน ข้าพเจ้าทราบดีว่าหากระบุข้อความที่ผิดจากความเป็นจริง จะเป็นสาเหตุให้ถูกตัดสิทธิ์จากการเป็นนักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า หรือถูกปลดออกจากการเป็นนักศึกษาสถาบันพระปกเกล้าโดยไม่มีข้อเรียกร้องใด ๆ

ลายมือชื่อ.....

(.....)

วันที่...../...../.....

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ข้าพเจ้าแจ้งความประสงค์ไว้ ณ ที่นี้ว่า เอกสารนี้เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของข้าพเจ้า อันเป็นการบ่งชี้ตัวของข้าพเจ้าที่อยู่ในครอบครองของสถาบันพระปกเกล้านี้ ในกรณีที่มีผู้อื่นมาขอตรวจสอบ หรือขอคัดสำเนาเอกสารดังกล่าว ข้าพเจ้า

ยินยอม

ไม่ยินยอม

ลายมือชื่อ.....

(.....)

** หลักฐานประกอบการสมัคร **

1. แบบฟอร์มใบสมัครที่ผู้สมัครกรอกข้อมูลครบถ้วน ชัดเจน
2. รูปถ่ายสีขนาด 2 นิ้ว จำนวน 2 รูป (ใช้ติดใบสมัคร 1 รูป โดยการติดห้ามใช้ลวดเย็บกระดาษเย็บรูป)
3. สำเนาบัตรประชาชน
4. สำเนาบัตรข้าราชการ/ เจ้าหน้าที่ของรัฐ/ รัฐวิสาหกิจ (ถ้ามี)
5. สำเนาวุฒิการศึกษา